

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 417/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Duditša a Petra Straku (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou Mgr. Petrou Hrubovou, Mierové námestie 93, Ilava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na odškodňovanie za nezákonné odsúdenie podľa čl. 2 a čl. 4 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 19. mája 2016 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tš 23/2005, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. januára 2018 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 11/2016 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. marca 2020 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 TdoV 11/2018, ako aj konaniami, ktoré im predchádzali, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júna 2020 doručená ústavná sťažnosť (zo 17. júna 2020) [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 dohovoru, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a práva na odškodňovanie za nezákonné odsúdenie podľa čl. 2 a čl. 4 Protokolu č. 7 k dohovoru (ďalej len „protokol“) rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) z 19. mája 2016 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tš 23/2005 (ďalej len „prvostupňový rozsudok“), rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 23. januára 2018 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 11/2016 (ďalej len „odvolací rozsudok“) a uznesením najvyššieho súdu z 30. marca 2020 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 TdoV 11/2018 (ďalej len „dovolacie uznesenie“), (spolu aj „napadnuté rozhodnutia“), ako aj konaniami, ktoré im predchádzali (spolu aj „napadnuté konania“).

Vec bola pôvodne pridelená sudcovi ústavného súdu Liborovi Duľovi (ako sudcovi spravodajcovi), ale uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 322/2020-5 z 30. júna 2020 bol sudca IV. senátu ústavného súdu Libor Duľa vylúčený z konania a rozhodovania vo veci

a namiesto neho bola vec pridelená ako sudcovi spravodajcovi Petrovi Strakovi [vekom starší člen III. senátu ústavného súdu; čl. III bod 1 písm. c) a d) rozvrhu práce].

2. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti uvádza, že «Rozsudkom ŠTS v Pezinku č. k. PK - 1Tš/23/2005 zo dňa 19.05.2016 som bol uznaný vinným v bode 1. z trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. b), ods. 5 Trestného zákona v znení účinnom do 01.09.2003 a trestného činu legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 252 ods. 1 písm. a) ods. 3, ods. 5 Trestného zákona v znení účinnom do 01.09.2003 za čo mi podľa § 227 Trestného poriadku účinného do 01.01.2006 nebol uložený trest s ohľadom na moje predchádzajúce odsúdenie a zároveň mi bola uložená povinnosť spolu s ostatnými odsúdeným nahradiť škodu poškodenej Devín banka, a.s. v konkurze vo výške 734.913,36 EUR. V zákonnej lehote som voči tomuto rozsudku podal odvolanie s vecným odôvodnením, ktoré odvolací Najvyšší súd SR Rozsudkom č. k. 2To/11/2016 zo dňa 23.01.2018 vo výroku IV. zamietol a následne mi Najvyšší súd SR č. k. 1TdoV/11/2018 odmietol dovolanie. Vyššie špecifikovanými rozhodnutiami bolo priamo zasiahnuté do môjho základného práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru... a čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1, čl. 50 ods. 3 Ústavy SR ako aj do základného práva na účinný opravný prostriedok a ďalšie základné práva. Poukazujem na to, že Špecializovaný trestný súd v Pezinku nebol vecne príslušný na prejednanie a rozhodnutie o predloženej obžalobe proti mne - obžalovanému [REDAKOVANÉ] a spol. Od začiatku tohto procesu som opakovane vznášal námietku vecnej nepríslušnosti súdu a zákonného sudcu, nakoľko o obžalobe mal rozhodovať Krajský súd v Prešove, na ktorom v roku 2004 bola pôvodne obžaloba podaná, a to z dôvodu, že v zmysle Tr. poriadku účinného do 01.01.2006 je na prejednanie a rozhodnutie o uvedených trestných činoch príslušný Krajský súd Prešov. Ja som túto námietku vznášal opakovane svojimi vlastnými prípismi zo dňa 18.12.2013 a 28.01.2015 a prostredníctvom ustanovenej obhajkyne prípismi zo dňa 28.11.2014 a 01.12.2014, a to v konaní pod č. k. PK - 1T/20/2010 a následne prípisom zo dňa 16.05.2016, doručenému súdu 18.05.2016 v konaní č. k. 1Tš/23/2005. Mám zato, že o uvedenej námietke súd nikdy nerozhodol a túto moju opakovanú námietku ignoroval. Doposiaľ bez právneho základu súd o tejto námietke nerozhodol. Je potrebné poukázať, že každé odôvodnené podanie treba vybaviť tak, aby vecné rozhodnutie o ňom nebolo

vyklúčené, pričom treba dbať, aby vyriešenie otázky podmienok konania (vrátane príslušnosti súdu), bolo vybavené bezodkladne, v čo možno najkratšom čase. Súdny sú povinný o každej námietke vždy rozhodnúť procesnou formou uznesenia s odôvodnením a poučením o opravnom prostriedku. Doterajšie opakované vyjadrenia Špecializovaného trestného súdu v Pezinku ohľadom toho, že o námietke nemôže rozhodnúť, z dôvodu, že o tejto otázke už bolo rozhodnuté v dôsledku rôznych podaní obvinených a odsúdených, je bez základu a nemôže obstať, nakoľko vznesená námietka sa týka konania č. PK-1 T/20/2010, pričom rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR nemožno bez akéhokoľvek dôvodu aplikovať na toto konanie, nakoľko sa tieto rozhodnutia týkali iných konaní a iných obvinených, ktoré časovo predchádzali tomuto konaniu. Zdôrazňujem, že ak sa vec vylučuje na samostatné konanie, ide o nové, samostatné konanie a treba ho vykonať znova od začiatku. (R 93/1999). Z uvedeného vyplýva, že obvinený má právo vznášať námietky aj voči príslušnosti súdu a zákonného sudcu, pričom súd je povinný sa námietkou zaoberať a rozhodnúť o nej zákonným spôsobom a zákonom predpísanou formou. Mám zato a trvám na tom, že príslušným súdom na prejedanie tejto veci je Krajský súd Prešov, na ktorom v roku 2004 bola pôvodne obžaloba podaná, a to z dôvodu, že v zmysle § 17 Tr. poriadku účinného do 01.01.2006 je na prejedanie a rozhodnutie o trestnom čine sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. b), ods. 5 Tr. zákona účinného do 01.01.2006 a o trestnom čine legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 252 ods. 1 písm. a), ods. 3, ods. 5 Tr. zákona účinného do 01.01.2006 príslušný Krajský súd Prešov. Zároveň poukazujem na právne významnú skutočnosť, že Uznesenie NS SR č. k. 4To/101/2004 zo dňa 19.01.2005, nie je doposiaľ právoplatné, nakoľko vo výrokovej časti neobsahuje rozhodnutie o sťažnosti prokurátora a o mojej sťažnosti, pričom prokurátor tak ako aj ja taktiež namietal vecnú nepríslušnosť Špeciálneho súdu v Pezinku a o uvedenom nebolo doposiaľ právoplatne rozhodnuté. Uvedené je tak závažnou procesnou vadou, ktorá zapríčinila nespravodlivý proces a odňala mi základné právo na zákonného sudcu. Špecializovaný trestný súd v Pezinku konal celý čas ako vecne a miestne nepríslušný súd, pričom z tohto dôvodu bolo celé dokazovanie vykonané nezákonne. Ďalej podotýkam, že každé odôvodnené podanie treba vybaviť tak, aby vecné rozhodnutie o ňom nebolo vylúčené, pričom treba dbať, aby vyriešenie otázky podmienok konania (vrátane príslušnosti súdu), bolo vybavené bezodkladne, v čo možno najkratšom čase...

V ďalšom poukazujem na porušenie mojich základných práv na spravodlivý proces a základné právo na prípravu obhajoby, keď Špecializovaný trestný súd v Pezinku nelogicky a nezákonne po záverečných rečiach v konaní č. k. 1T/20/2010 dňa 26.04.2016 vyhlásil procesné uznesenie, ktorým konanie č. 1T/20/2010 spojil s konaním č. 1Tš/23/2005 s odkazom na § 23 ods. 3 Tr. poriadku účinného do 01.01.2006... V zmysle § 23 ods. 3 Tr. poriadku účinného do 01.01.2006 ak sú tu podmienky na spoločné konanie, môže súd spojiť na spoločné prejednanie a rozhodnutie veci, v ktorom boli podané samostatné obžaloby. Máme za to, že nie je možné spojiť veci po záverečných rečiach, nakoľko po nich nasledujú už len záverečné slová a vyhlásenie meritórneho rozhodnutia vo veci samej. Týmto sa sťažovateľovi odňalo právo sa v konaní č. 1Tš/23/2005 riadne brániť, vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, a to buď osobne alebo prostredníctvom obhajcu. Z pojmu prejednanie veci jednoznačne vyplýva, že pri spojení veci sa má vykonať súvislé dokazovanie k jednotlivým skutkom a veciam. Skutočnosť, že súd oboznámil po spojení veci ostatných účastníkov konania s obsahom záverečných rečí nemôže konvalidovať - zhojiť dokazovanie, ktoré bolo vykonané bez účasti sťažovateľa - obžalovaného [REDAKOVANÉ] v konaní č. 1Tš/23/2005, z ktorého bol vylúčený na samostatné konanie, a do ktorého opäť vstúpil až po záverečných rečiach dňa 26.04.2016... sa jedná o „spojenie“ tej istej veci - skutkov, voči ktorým bola podaná iba jedna obžaloba. Je teda možné konštatovať, že Uznesením zo dňa 26.05.2016 vyhláseným na pojednávaní č. k. 1T/20/2010 došlo takpovediac k „spojeniu osôb - obvinených“ avšak nie k spojeniu vecí v zmysle § 23 ods. 3 Tr. poriadku účinného do 01.01.2006. Spojením vecí sa predsa rozumie spojenie dvoch alebo viacerých samostatných vecí, v ktorých boli podané samostatné obžaloby. Súdu je predsa zrejmé, že vo veci bola na obvinených podaná iba jedna obžaloba pôvodne na Krajskom súde v Prešove č. k. 1 T/6/2004 a preto Uznesenie o „spojení vecí“ zo dňa 26.04.2016 bolo vydané nezákonne a svojvoľne. Taktiež poukazujem na to, že sťažovateľ - [REDAKOVANÉ] som mal vykázané predvolanie na deň 26.04.2016 len na HP č. k. 1 T/20/2010 o 13:00 hod. Súdu doposiaľ nemá vykázané, že by ma predvolal (na už spojené konanie) na HP dňa 26.04.2016 o 14:00 hod. č. k. 1Tš/23/2005. Na pojednávaní bez osobnej účasti som dal súhlas len na HP č. k. 1T/20/2010 na deň 26.04.2016 o 13:00 hod. som ani po spojení vecí nemohol vykonať poradu s obhajkyňou, ktorá dňa 26.04.2016 bola prítomná na spojenom konaní 1Tš/23/2005 bez toho, aby mala čas sa so mnou poradiť a pripraviť obhajobu,

čím boli porušené moje základné práva na spravodlivý proces a právo na čas prípravy obhajoby.

Nakoľko Najvyšší súd SR ako odvolací a dovolací súd sa len stotožnil s rozhodnutím Špecializovaného trestného súdu v Pezinku bez toho, aby odstránil vyššie špecifikovaný nezákonný stav a zásah do základných práv sťažovateľa, táto sťažnosť smeruje aj voči ich postupu a rozhodnutiam.».

3. Primerané finančné zadost'učinenie vo výške 12 000 €, o ktoré sťažovateľ žiada, odôvodňuje pocitom poníženia, duševného a citového utrpenia, stresom a obavami.

4. Napokon sťažovateľ žiada ústavný súd o prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie a vydanie nálezu v znení:

«1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo sťažovateľa, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a zmysle čl. 48 ods. 1 Ústavy SR a právo sťažovateľa, aby mal čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu v zmysle čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 50 ods. 3 Ústavy SR, právo sťažovateľa na účinný opravný prostriedok v zmysle čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, na odškodňovanie za nezákonné odsúdenie v zmysle čl. 2 a 4 Protokolu č. 7- Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom a rozhodnutiami Špecializovaného súdu v Pezinku v konaní č. 1TŠ/23/2005 a Najvyššieho súdu SR v konaniach č. 2To/11/2016 a 1TdoV/11/2018 porušené boli.

2. Rozsudok ŠTS v Pezinku č. k. PK - 1Tš/23/2005 zo dňa 19.05.2016, Rozsudok NS SR č. k. 2To/11/2016 zo dňa 23.01.2018 a Uznesenie NS SR č. k. 1 TdoV/11/2018 zo dňa 30.03.2020 zrušuje a vec vracia Špecializovanému trestnému súdu na ďalšie konanie.

3. Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku a Najvyššiemu súdu SR sa prikazuje konať bez toho, aby zasahoval [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] do jeho základných práv špecifikovaných v tomto náleze.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostučinenie 12.000 EUR (slovom dvanásťtisíc eur), ktoré je Špecializovaný trestný súd v Pezinku spoločne a nerozdielne s Najvyšším súdom SR (tu zrejme sťažovateľ pozabudol na slovo „povinný“ – pozn.) vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto Nálezu Ústavného súdu SR.

5. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov konania v sume trov právneho zastúpenia za dva právne úkony s dvomi režijnými paušálmi v sume 375,24 EUR.»

I.

Relevantná právna úprava

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13, § 16 až § 28, § 32 až § 248, § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde v prípade konania o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

10. Podľa § 34 zákona o ústavnom súde musí byť navrhovateľ v celom konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom...

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený...

14. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi...

15. Podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva:

a) byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia vzneseného proti nemu;

b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;

c) obhajovať sa osobne alebo prostredníctvom obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá dostatok prostriedkov na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú;

d) vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie na vypočúvanie svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako v prípade svedkov proti nemu;

e) mať bezplatnú pomoc tlmočníka, ak nerozumie jazyku používanému pred súdom, alebo ak týmto jazykom nehovorí.

16. Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

17. Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, má právo na účinný opravný prostriedok pred vnútroštátnym orgánom bez ohľadu na to, že porušenie spôsobili osoby pri plnení ich úradných povinností.

18. Podľa čl. 2 protokolu:

1. Každý, koho súd uzná za vinného z trestného činu, má právo dať preskúmať výrok o vine alebo treste súdom vyššieho stupňa. Výkon tohto práva vrátane dôvodov, pre ktoré sa môže vykonať, ustanoví zákon.

2. Z tohto práva sú prípustné výnimky v prípade menej závažných trestných činov, ktoré ako také kvalifikuje zákon, alebo ak príslušnú osobu súdil na prvom stupni najvyšší súd, alebo ak bola uznaná za vinnú a odsúdená na základe odvolania proti oslobodzujúcemu rozsudku.

19. Podľa čl. 4 protokolu:

1. Nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní podliehajúcim právomoci toho istého štátu za trestný čin, za ktorý už bol oslobodený alebo odsúdený právoplatným rozsudkom v súlade so zákonom a trestným poriadkom tohto štátu.

2. Ustanovenia predchádzajúceho odseku nie sú na prekážku obnove konania v súlade so zákonom a trestným poriadkom príslušného štátu, ak nové alebo novoodhalené skutočnosti alebo podstatná chyba v predchádzajúcom konaní mohli ovplyvniť rozhodnutie vo veci.

3. Od tohto článku nemožno odstúpiť podľa článku 15 dohovoru.

20. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

21. Podľa § 23 ods. 3 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) ak sú tu podmienky spoločného konania, môže súd spojiť na spoločné prejednanie a rozhodnutie veci, v ktorých boli podané samostatné obžaloby.

II.

Predbežné prerokovanie návrhu

K postupu a prvostupňovému rozsudku špecializovaného trestného súdu, ako aj postupu a odvolaciemu rozsudku najvyššieho súdu

22. Podstata sťažnosti v tejto časti spočíva okrem iného v presvedčení sťažovateľa, že špecializovaný trestný súd nebol vecne príslušný na prejednanie jeho trestnej veci, čím malo byť porušené aj jeho právo na zákonného sudcu a postupom špecializovaného trestného súdu aj jeho právo na obhajobu.

23. Právomoc ústavného súdu vyplývajúca z čl. 127 ods. 1 ústavy je vo vzťahu k všeobecným súdom limitovaná princípom subsidiarity, podľa ktorého poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd totiž pri zakladaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť.

24. Vo vzťahu k napadnutému postupu a prvostupňovému rozsudku špecializovaného trestného súdu disponoval sťažovateľ opravným prostriedkom (odvolaním), ktorý aj využil. Poskytnutie ochrany v prípade potenciálneho porušenia dotknutých článkov ústavy, dohovoru a protokolu v danom prípade spadalo do právomoci nadriadeného súdu, teda najvyššieho súdu, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

25. Vo vzťahu k napadnutému postupu a odvolaciemu rozsudku najvyššieho súdu disponoval sťažovateľ mimoriadnym opravným prostriedkom (dovoláním), ktorý aj využil, pričom dovolací súd sa napriek tomu, že odkazoval na vyčerpávajúce odôvodnenie odvolacieho rozsudku najvyššieho súdu, aj sám v ústavne akceptovateľnom rozsahu venoval vecným argumentom, na ktorých sťažovateľ svoje dovolanie založil. V tomto prípade tak poskytnutie ochrany v prípade potenciálneho porušenia dotknutých článkov ústavy, dohovoru a protokolu spadalo do právomoci dovolacieho súdu, teda najvyššieho súdu, ktorý ju v ústavne akceptovateľnej miere aj vykonal, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

26. Ústavný súd vzhľadom na uvedené sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie v zmysle § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

K postupu a dovolaciemu uzneseniu najvyššieho súdu

27. Podstata sťažnosti v tejto časti spočíva na rovnakých argumentoch, na ktorých sťažovateľ založil aj svoje odvolanie, a to najmä na vecnej nepríslušnosti špecializovaného

trestného súdu, porušenie práva na zákonného sudcu, ako aj práva na obhajobu postupom špecializovaného trestného súdu.

28. Dovolací súd k namietanej nepríslušnosti špecializovaného trestného súdu a s ním súvisiacemu namietanému porušeniu práva na zákonného sudcu uviedol: «... *obžaloba bola vo veci [proti obvinenému ██████████ a spol. pre trestný čin podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. a), písm. b), ods. 5 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 a iné] podaná dňa 10. septembra 2004 na Krajský súd v Prešove, pričom tento ju uznesením (jeho prvým výrokom) zo 14. októbra 2004, sp. zn. 1 T/6/2004, podľa § 188 ods. 1 písm. a) s poukazom na § 15a ods. 2 písm. c) Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2005 postúpil na prejednanie Špeciálnemu súdu ako súdu vecne príslušnému, keďže mal za to, že na základe skutkových zistení prichádza do úvahy právne posúdenie konania aj ako trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 (k tomu pozri aj R 94/1999; pozn. dovolacieho súdu). Druhým výrokom predmetného uznesenia rozhodol Krajský súd v Prešove potom o tom, že podľa § 192 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2005 ponecháva naďalej vo väzbe viacerých spoluobvinených (o i. aj ██████████)... Na podklade podaných sťažností proti danému rozhodnutiu rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 19. januára 2005, sp. zn. 4 To 101/2004, ako i uznesením z 22. februára 2012, sp. zn. 3 Tost 43/2011 (na podklade neskôr doručených sťažností zo strany ďalších dvoch spoluobvinených) s tým, že tento závery krajského súdu ohľadne postúpenia veci potvrdil. Z neskoršieho právoplatného rozsudku, aktuálne preskúmaného, potom vyplýva, že v dotknutej veci napokon nebolo zistené naplnenie zákonných znakov zločineckej skupiny..., ale išlo „iba“ o organizovanú skupinu.*

... je potom potrebné ako rozhodujúci vnímať výklad dotknutého ustanovenia § 222 ods. 1 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2005, upravujúceho postúpenie veci, podľa ktorého ak súd zistí v zažalovanom skutku trestný čin, na ktorého prejednanie nie je príslušný, postúpi vec príslušnému súdu. Je však povinný rozhodnúť vec sám, ak ide iba o miestnu nepríslušnosť a obžalovaný ju nevytkol; tiež je povinný sám vec rozhodnúť, ak by mala byť vec postúpená súdu toho istého druhu, avšak nižšieho stupňa. Postúpiť vec

inému súdu nemôže súd, ktorému bola vec postúpená nadriadeným súdom, okrem prípadu, že by sa skutkový podklad pre posúdenie príslušnosti medzitým podstatne zmenil.

... s odkazom na závery uvedené v R 5/1971 pritom odvolací súd v tomto smere zdôraznil, že súd je povinný postupovať v zmysle vyššie citovaného ustanovenia „v tom prípade, ak na podklade vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní dospeje k záveru, že skutok uvedený v obžalobe sa má posúdiť ako iný trestný čin, a síce taký, o ktorom je príslušný vykonať v prvom stupni konanie súd toho istého druhu, ale vyššieho stupňa (resp. v prípade súdu toho istého stupňa ak by išlo o trestný čin, o ktorom môže konať len senát, nie samosudca). Opačne, t. j. postupovať vec zo súdu vyššieho stupňa na súd nižšieho stupňa, však postupovať nemožno.

Možno teda zhrnúť, že ustanovenie § 222 ods. 1 veta druhá, časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2005 je potrebné interpretovať extenzívne, a to tak, že súd na vyššej kompetenčnej úrovni (s vyššou pôsobnosťou, vecnou príslušnosťou) po prerokovaní veci na hlavnom pojednávaní nepostupuje vec súdu na nižšej kompetenčnej úrovni a rozhodne vo veci sám. Také postúpenie je povinné len v opačnom vyjadrení, napr. ak okresný súd alebo krajský súd zistia po prerokovaní veci, že nie sú príslušní vo veci rozhodnúť, postúpia vec krajskému súdu, resp. Špecializovanému trestnému súdu; nie však naopak, ako sa toho dožadovali odvolatelia, nakoľko skôr konajúci (hierarchicky nižšie postavený) súd nemôže pri rozhodovaní prekročiť svoju vecnú príslušnosť, resp. pôsobnosť. Opačný postup je pri extenzívnom výklade možný a naznačuje to i znenie uvedeného ustanovenia vo vzťahu k okresnému a krajskému súdu.

... Špecializovaný trestný súd ako súd na vyššej kompetenčnej úrovni postupoval správne, keď vec nepostúpil späť Krajskému súdu v Prešove, ale sám o nej rozhodol, keďže v zmysle vyššie uvedeného bol príslušný na jej prerokovanie a rozhodnutie. “»

29. K sťažovateľom namietanému porušeniu práva na obhajobu dovolací súd uviedol „Zo zápisnice z hlavného pojednávania konaného dňa 26. apríla 2016 od 14.00 hod. do 14.30 hod. vo veci vedenej pod sp. zn. 1Tš/23/2005 vyplýva, že prítomné osoby (keď prítomná bola aj obhajkyňa obvineného [REDAKOVANÉ]) boli v rámci tohto iba zo strany predsedu senátu oboznámené s priebehom hlavného pojednávania vo veci

obvinených [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], vedenej pod sp. zn. 1T/20/2010, a následne s rozhodnutím o jej spojení s dotknutou vecou (teda vecou vedenou proti obvinenému [REDAKOVANÉ] a spol. pod sp. zn. 1Tš/23/2005) - proti ktorému procesnému rozhodnutiu nebolo možné podať žiaden opravný prostriedok. Následne bolo hlavné pojednávanie prerušené a odročené na 19. máj 2016, na ktorý termín bol obvinený [REDAKOVANÉ] riadne predvolaný (č. l. 3435) s tým, že doručenie mal vykázané 4. mája 2016.

Špecializovanému trestnému súdu bolo (prostredníctvom obhajkyne obvineného [REDAKOVANÉ]) doručené podanie obvineného z 9. mája 2016, v ktorom tento žiadal, aby sa hlavné pojednávanie pred Špecializovaným trestným súdom dňa 19. mája 2016 o 13.00 hod. vo veci sp. zn. 1Tš/23/2005 konalo v jeho neprítomnosti, za účasti jeho obhajcu. Zároveň dal súhlas k tomu, aby sa všetky výsluchy svedkov, znalecké posudky a iné dôkazy vykonali na hlavnom pojednávaní v jeho neprítomnosti prečítaním, a tiež súhlasil i s tým, aby sa záverečné reči a posledné slová predniesli v jeho neprítomnosti. “

30. K námietkam sťažovateľa týkajúcim sa vylúčenia jeho veci na samostatné konanie a jej neskoršie opätovné spojenie na spoločné konanie sa dovolací súd vyjadril citovaním argumentácie odvolacieho súdu: „*Pokiaľ ide o námietky obžalovaného [REDAKOVANÉ] k vylúčeniu jeho veci na samostatné konanie a opätovnému spojeniu na spoločné konanie so zreteľom najmä na vykonané dôkazy vo vylúčenom konaní, odvolací súd konštatuje, že podstata vykonaných dôkazov voči tomuto obžalovanému bola vykonaná do vylúčenia jeho osoby zo spoločného konania a po opätovnom spojení veci boli vykonané dôkazy len prečítaním najmä listinných dôkazov, voči čomu nemal obžalovaný [REDAKOVANÉ] výhrady ani pripomienky, s uvedeným postupom súhlasil a doslovne oň požiadal listom založeným na č.l. 3 440 vo zv. č. 36 spisu (ide o podanie menovaného z 9. mája 2016, presný obsah ktorého je uvedený vyššie; pozn. dovolacieho súdu). Rovnako v tomto liste neuviedol ani žiadne návrhy na doplnenie dokazovania.*

Postup, ktorým bola jeho trestná vec vylúčená a neskôr spojená na spoločné konanie má oporu v ustanoveniach § 23 ods. 1 a § 23 ods. 3 Trestného poriadku (v znení účinnom do 31. decembra 2005; pozn. dovolacieho súdu). Pri spojení veci je prípustná analógia. Nie je teda vylúčené spojenie veci dvoch a viacerých obvinených, na ktorých bola pôvodne

podaná jedna obžaloba, ak predtým boli splnené podmienky na vylúčenie niektorého z nich zo spoločného konania a tie medzičasom pominuli.“

31. Dovolací súd v dovolacom uznesení opakovane konštatuje, že vecné námietky sťažovateľa nemožno podradiť pod žiaden z dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom sa im osobitne venuje a svoj prieskum jednotlivých argumentov sťažovateľa kombinuje s odkazmi na závery prieskumu týchto argumentov odvolacím súdom. Možno konštatovať, že svojím postupom a odôvodnením dovolacieho uznesenia sa najvyšší súd ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými relevantnými tvrdeniami a námietkami sťažovateľa.

32. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

33. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi postupom dovolacieho súdu v dovolacom konaní, ako aj jeho závermi inkorporovanými v dovolacom uznesení a základnými právami, ako aj právami, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

34. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v petite ústavnej

sťažnosti sťažovateľa (zákaz pokračovať v porušovaní základných práv a práv, priznanie finančného zadosťučinenia a priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu